

REFORM İZLEME GRUBU TOPLANTISI (28 ŞUBAT 2010)

Değerli basın mensupları

Reform İzleme Grubu toplantısının 19'uncusunu az önce tamamlamış bulunuyoruz.

2003 Eylül ayında ihdas ettiğimiz Reform İzleme Grubu aracılığıyla Avrupa Birliği'ne katılım noktasındaki gelişmeleri ele alıyor, eksikleri gözden geçiriyor, önümüzdeki döneme yönelik takvimi ve yapılacakları değerlendirme fırsatı buluyoruz.

Bugün de yine Devlet Bakanımız ve Başmüzakerecimiz'in, Adalet, İçişleri ve Dışişleri Bakanlarımızın, ilgili Meclis Komisyon başkanlarımızın ve bürokratlarımızın katılımıyla son derece verimli bir toplantı gerçekleştirdik.

Yüce Meclisimizin Avrupa Birliği'ne katılım sürecimizdeki büyük desteği ve önemine binaen bugün burada davetlimiz olan ilgili TBMM Komisyon Başkanlarımızla, mevcut desteğin geliştirilmesi amacıyla Meclisimizde izlenebilecek özel çalışma usulleri üzerinde fikir alışverişinde bulunduk.

Toplantıda, başta AB İletişim Stratejimiz ve İspanya Dönem Başkanlığı sırasında ağırlık vereceğimiz konular olmak üzere, katılım sürecinde önümüzdeki döneme ilişkin yol haritamızı değerlendirme fırsatı bulduk.

Bugün kapsamlı bir şekilde ele aldığımız hususları özetle şimdi sizlerle paylaşmak istiyorum.

23 numaralı "Yargı ve Temel Haklar" Faslı'nın fiili müzakerelere açılabilmesi için 2008 yılı başından itibaren hazırlıklarına başlanılan ve kapsamlı bir istişare süreci sonrasında kabul edilip 2009 yılı Eylül ayında AB Komisyonu'na iletilen Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı'nın uygulanma süreci Reform İzleme Grubu tarafından yakından takip edilmektedir.

Son günlerde kamuoyunda yoğun şekilde tartışılan bir husus, "yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi", "yargının tarafsızlığının geliştirilmesi" ve bu bağlamda "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun objektiflik, tarafsızlık ve şeffaflık temelinde uluslar arası belgeler ışığında geniş tabanlı temsil esasına göre yeniden yapılandırılması" konusudur. Bu konu, söz konusu Strateji ve Eylem Planı'nın kısa vadeli öncelikleri arasında yer almaktadır.

Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı güncel tartışmalardan bağımsız ve zamanlama bakımından da bu tartışmalardan çok önce hazırlanmıştır.

Bu çerçevede öngörülen tedbirlerin bir an önce hayata geçirilmesi için gereken kararlılığın gösterilmesi hususu bu toplantıda bir kez daha vurgulanmıştır.

Ülkemizde demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları alanlarında önemli atılımların gerçekleştirilmeye devam edilebilmesi amacıyla, başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuatımızda gereken değişikliklerin geçmişteki gibi süratle hayata geçirilebilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu hususu teminen bir Anayasa değişikliği paketi en kısa zamanda, farklı alanlarda yasa değişikliklerini içeren bir reform paketi de Mart ayı sonuna kadar TBMM'ne sunulacaktır.

Yine siyasi açıdan önem taşıyan 24 numaralı "Adalet, Özgürlük, Güvenlik" Faslına yönelik çalışmalarımız da hızla devam etmektedir.

Avrupa Birliği'nin vatandaşlarımıza uyguladığı vize rejiminin, vize muafiyeti sağlanacak şekilde değiştirilmesi amacıyla sürdürülmekte olan çalışmalar bu toplantımızda da ele alınmıştır.

Bu amacın sağlanmasına yönelik olarak biyometrik verileri de içeren elektronik pasaportların hazırlanması, Entegre Sınır Yönetiminin kurulması ve Geri Kabul Anlaşmasının tamamlanması yönünde atılan adımlar değerlendirilmiştir.

Türkiye'nin, AB ile yürüttüğü Geri Kabul Anlaşması müzakereleri düzenli, gerçekçi ve mali denge gözetilerek sürdürülmektedir. Temel konularda hakkaniyete dayalı bir şekilde mutabakat sağlanabildiği takdirde Geri Kabul Anlaşması sonuçlandırılacaktır.

Yeni Pasaport Başvuru, Tanzim, Kontrol ve Dağıtım Sistemi kurulması çalışmalarının hızla sonlandırılması ve uluslararası standartlara uygun biyometrik verileri de içeren elektronik pasaportların vatandaşlarımız tarafından kullanılmasına Haziran 2010'da başlanması hedeflenmektedir.

Sınırların etkin şekilde kontrol ve gözetimi terörle mücadele edilmesinden her türlü kaçakçılığın ve yasadışı göçün önlenmesine kadar pek çok açıdan önem taşımaktadır. Bu amaçla sivil ve profesyonel yeni bir Sınır Güvenliği Teşkilatı kurulmasına yönelik çalışmalar hızla yürütülmektedir. Konuyla ilgili kanun taslağı 2010 yılı içinde tamamlanacaktır. Ayrıca bu süre zarfında koordinasyonu temin için "Entegre Sınır Yönetimi Koordinasyon Kurulu"nun oluşturulması ve Hudut Mülki İdare Amirliği'nin kurulmasına ilişkin kanun değişikliğinin gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca, göç ve iltica alanında ülkemizin temel politikalarının yeniden belirleneceği Yabancılar Kanunu ve İltica Kanunu ile ilgili çalışmalar 2010 yılı içinde tamamlanacaktır.

Bu alanda görev yapmak üzere İçişleri Bakanlığımıza bağlı Göç ve İltica İdaresi oluşturulacaktır.

Yine 18. Reform İzleme Grubu toplantısını takiben, AB heyecanını ülkemizin her köşesine tam olarak yaymak ve her vatandaşımızın bu sürece etkin katılımını sağlayabilmek amacıyla, 81 ilimizde bir Vali Yardımcısı AB Daimi Temas Noktası olarak görevini yürütmeye başlamıştır.

Reform İzleme Grubu kapsamında alınan kararlar çerçevesinde yapıcı ve sürekli bir diyalog yürütülen ve ülkemizin kültürel zenginliğinin somut göstergesi olan farklı inançlara sahip vatandaşlarımızın mevcut sıkıntılarının çözümüne yönelik çalışmalar hızla sürdürülmektedir. Bu çerçevede, 12 Şubat 2010 tarihinde İstanbul'da 11 farklı inanç grubunu temsil eden vatandaşlarımızla gerçekleştirilen kapsamlı görüşmelerin sonuçları ayrıntılı şekilde ele alınmıştır.

İfade Özgürlüğü alanında Adalet Bakanlığımız tarafından kapsamlı bir çalışma yürütülmektedir. Bu doğrultudaki çalışmalar sonucunda ihtiyaç duyulması halinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihat kararları ile uyumlu olan yasal değişiklikler en hızlı şekilde gerçekleştirilerek ifade özgürlüğünün önünde engeller olarak görülen diğer hususlar da ortadan kaldırılacaktır.

İnsan hakları alanındaki kurumsallaşma çalışmaları bir bütün halinde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, bağımsız bir Ulusal İnsan Hakları Kurumu kurulmasına yönelik Kanun Tasarısı Meclisimize sevk edilmiştir. Kolluk Görevlilerine yönelik işkence, kötü muamele gibi ciddi şikayetleri kolluk teşkilatlarından bağımsız olarak inceleyip soruşturmak üzere Kolluk Gözetim Komisyonu ile her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek amacıyla "Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Kurulu"nun kurulmasına ilişkin kanun taslağı İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Bu çalışmalara paralel olarak, Reform İzleme Grubu bünyesinde "Ayrımcılıkla mücadele alanında bir Görev Gücü" kurulması kararlaştırılmıştır. İlgili tüm kurumların katılımıyla oluşturulan bu görev gücü, doğrudan ve dolaylı ayrımcılık tanımlarını da içerecek şekilde ve ilgili AB müktesebatı ile uyumlu bir çerçeve yasa çıkarılması, ayrımcılık temelli işlenen suçların cezalarının ağırlaştırılması ve ayrımcılıkla mücadeleye ilişkin ulusal bir kampanyanın başlatılması alanlarında çalışmalar yürütecektir.

Halen TBMM Adalet Komisyonu'nda bulunan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı'nın AB normları doğrultusunda yasalaşması için çalışmaların hızlandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkıyla ilgili 2001 yılında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine paralel olarak Anayasa'da yapılan değişikliğe uyum sağlamak üzere daha özgürlükçü Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanacaktır.

Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanan Yolsuzlukla Mücadele Stratejisi, 18. Reform İzleme Grubu toplantısında da kararlaştırıldığı üzere, Hükümetimizce onaylanarak hayata geçirilmiştir. Strateji'nin uygulamasına ilişkin kapsamlı çalışmalar devam etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Reform İzleme Grubu'nun özellikle Avrupa Birliği sürecinde uyguladığımız reformların takibi ve Avrupa Birliği katılım sürecimizin de kurumsallaşması açısından önemli bir işlev gördüğünü memnuniyetle müşahade ediyorum.

Bildiğiniz gibi, AB sürecine ilişkin bu toplantı öncesinde en güncel gelişmeyi 21-23 Şubat 2010 tarihlerinde AB Dönem Başkanı İspanya'ya gerçekleştirdiğimiz ziyaret teşkil etti. 10 Bakanımın birliğinde gittiğim İspanya'dan ikili ilişkilerimizin yanı sıra, AB üyelik müzakereleri açısından da elimiz dolu bir şekilde döndüğümüzü rahatlıkla söyleyebilirim.

Daha önce AB Dönem Başkanlığı sırasında ikili zirveleri gündemine almayacağını belirten İspanya Hükümetinin, Türkiye-İspanya Zirvesi'ni bunun dışında tutması dahi esasen bu ülkenin Türkiye'ye ve Türkiye'nin AB üyeliğine verdiği desteğin açık bir ifadesidir.

Ziyaretimiz sırasında İspanya Başbakanı, değerli dostum Sayın Zapatero'ya İspanya Dönem Başkanlığı süresince katılım müzakerelerimizin ilerletilmesi ve en az 3 veya 4 başlıkta müzakerelerin açılması yönündeki beklentimizi bizzat dile getirme fırsatımız oldu. Tabii bu beklentimizin içini doldurmak ve İspanya'nın elini rahatlatmak için, elimizden gelen gayreti göstereceğimizi de kendisine ifade ettik.

Ziyaretimiz boyunca İspanyol dostlarımız da Türkiye'nin AB üyeliğine ilişkin destekleyici tutumlarını Dönem Başkanlığı'nda da sürdüreceklerini, özellikle küresel barış açısından Türkiye'nin AB üyeliğinin önemli katkılar sağlayacağına inandıklarını beyan ettiler.

Tüm bu gelişmelerden hareketle ben, dünyada esen Türkiye rüzgârının, AB üyeliği için de aynı şekilde cereyan ettiğini, Türkiye'ye ilişkin fevkalade olumlu yaklaşımların dalga dalga yayılmaya başladığını büyük bir heyecan ve memnuniyetle izliyorum.

Avrupa Birliği içindeki çatlak sesleri ben tamamen gelip geçici görüyorum.

Nitekim, sadece Türkiye'nin AB üyeliği noktasında değil, ırkçılık gibi, hoşgörüsüzlük gibi, yabancı düşmanlığı gibi alanlarda Avrupa'da ciddi bir tedirginlik olduğunu görüyor ve bu tedirginliğin, alınacak önlemlerle büyümeden, gelişmeden, ciddi boyutlara ulaşmadan safdışı edileceğine inanıyorum.

Ben bu toplantı vesilesiyle şu hususu bir kez daha altını çizerek hatırlatmakta fayda görüyorum: Avrupa Birliği sürecinde gerçekleştirdiğimiz reformlar, öncelikle bizim insanımız için; ülkemizin huzur ve esenliği içindir.

AB'ye katılım yolunda attığımız adımlar, ülkemizin daha ileri standartlara kavuşması, daha özgür, daha müreffeh bir ülke olması, işleyen bir demokrasiye ve hukuk devletine sahip olabilmesi için atılmış adımlardır.

Bizim bu reformları uygulamamızdan, Avrupa Birliği ya da AB üyesi ülkeler değil esasen biz kazançlı çıkacağız, Türkiye ve aziz milletimiz kazançlı çıkacak.

Türkiye'nin bu noktadan daha geriye gitmesi, kazanımlarını heba etmesi, ilerlemeden, kalkınmadan, demokrasiden, hukuk ve özgürlüklerden taviz vermesi asla sözkonusu değildir.

Türkiye'nin AB hedefi, Türk milletinin değişim iradesinin, gelişim arzusunun bir tezahürüdür.

Atatürk'ün önümüze koyduğu muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkma hedefi yanında milletimizin talep ve beklentileri bizi bu ideale, bu vizyona yöneltiyor.

AB üyeliği, devletimizin ve milletimizin önümüze koyduğu hedeftir, belirlediği istikamettir.

Modern standartların gerisinde kalan bir demokrasi, evrensel değerlerden uzak bir hukuk anlayışı Türkiye'nin kaderi değildir, olamaz.

Türkiye, büyüklüğüne ve vizyonuna yakışır biçimde reformlarını yapmak, AB standartlarında bir ülke olmak zorundadır.

Türkiye'nin menfaati, milletimizin menfaati bu yoldadır, bu güzergâhtadır.

Unutulmasın ki, ülkemiz içerisinde, siyasi ve ideolojik mülahazalarla karşı çıkılan her bir reform, sadece Türkiye'nin AB üyeliğini geciktirmekle kalmıyor, aynı zamanda milletimizin de o haktan, o standarttan mahrum bırakılmasına yol açıyor.

Eğer herkes daha fazla demokrasi, daha fazla adalet, daha fazla özgürlük etrafında birleşiyorsa bunun için sorumluluk almalı, fedakarlıkta bulunmalıdır.

Eğer herkes çağdaş normları yakalayan bağımsız ve tarafsız bir hukuk sisteminden bahsediyorsa, o zaman bütün önyargılarını, ideolojisini bir kenara bırakıp, bunun bir an önce gerçekleştirilmesi için çaba göstermelidir.

AB üyeliğini destekliyorum deyip bir kenara çekilmek, hatta bu yolda atılan adımları engellemeye çalışmak, samimiyetle bağdaşan bir yaklaşım olamaz.

Şu hususu da özellikle vurgulamak durumundayım... Gerçekleştirdiğimiz reformlar, yaptığımız düzenlemeler, attığımız adımlar, Avrupa Birliği müktesebatını ve kriterleri karşılayacak şekilde yapılmaktadır.

Hükümetin her adımını, “sivil vesayet” ve benzeri kavramlarla karalamaya çalışmak, yapılanların özünü anlamamak, çağdaş dünyadan ve üyesi olmak için çaba harcadığımız Avrupa Birliği’nden tamamen habersiz olmaktır.

Biz, Avrupa standartlarında bir demokrasiyi, o standartlarda bir demokratik işleyişi Türkiye’ye kazandırmanın mücadelesi içindeyiz.

Aynı şekilde, Anayasa değişikliği, yargı reformu, Demokratik Açılım gibi hedeflerimiz de üyesi olmak için çaba gösterdiğimiz Avrupa Birliği ile uyumun gerektirdiği düzenlemelerdir.

Türkiye, bu alanlarda reformlarını yapmadığı sürece, bu reformları ertelediği sürece, Avrupa Birliği üyeliğini geciktirdiği kadar, kendi insanının da daha müreffeh hayat standartlarına ulaşmasını erteleyecektir.

Avrupa Birliği üyeliği hedefinin arkasına bu kadar büyük bir irade koymuş hükümetin, Anayasa olsun, yargı reformu olsun, Milli Birlik ve Kardeşlik Süreci olsun, her alanda çağdaş, evrensel, ileri ve demokratik standartları gözeteceği kuşkusuzdur.

Attığımız her adım da bu hedefle uyumludur.

Kendimizden menkul, şahsi, kişisel, ideolojik yaklaşımlar içinde değiliz ve olamayız. Evrensel normlar bellidir, modern normlar bellidir, Avrupa Birliği’nin normları bellidir ve bizim de hedefimiz insanımızın selameti için, menfaati için, istikbali için bu hedefe ulaşmaktır.

Değerli basın mensupları,

Bizim özgüvenimiz de, kararlılığımız da, inancımız da tamdır. Bu sürecin ilerlemesi bizim çıkarımızdır ve biz üzerimize düşenleri kararlıkla yapmaya devam edeceğiz.

Ben, Reform İzleme Grubu'muzun 19'uncu toplantısının bir kez daha ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Sürece katkı veren tüm Bakanlıklarımıza, TBMM İhtisas Komisyonlarımıza, ilgili kurumlarımıza ve emeği geçen herkese bu süreçte gösterdikleri çabalardan ötürü bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Katıldığınız için sizlere de teşekkür ediyorum.